

SIKKERHEDSDATABLAD



Bona Naturale Hardener

1. Identificering af præparat og virksomhed

Produktnavn og/eller nummer	: Bona Naturale Hardener
Producent	: Bona AB Box 210 74 SE-200 21 MALMÖ SWEDEN Tel. +46-(0)40-38 55 00
Distributør	: A/S Scandinova Transformervej 10 DK-2730 Köpenhamn-Herlev Tel. 04450 1100
E-mail adresse på person ansvarlig for dette SDS	: marie.holmgren@bona.com
Anvendelsesområde	: Hærdemiddel

2. Fareidentifikation

Præparatet er klassificeret som farligt ifølge EU-direktiv 1999/45/EC med senere tilpasninger.

Klassificering	: R43
Sundhedsfarer for mennesker	: Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden.
Supplerende advarselssætninger	: Indeholder isocyanater. Se fabrikantens oplysninger. Disse oplysninger er angivet i leverandørbrugsanvisningen.

3. Sammensætning/oplysning om indholdsstoffer

Stoffer, der udgør en sundheds- eller miljøfare i henhold til direktiv 67/548/EØF om farlige stoffer

Kemisk navn*	CAS nummer	%	EF nummer	Klassificering
Alifatic Polyisocyanate		50 - 75		R43 [1]
Den komplette tekst for de ovenfor nævnte R-sætninger vises i sektion 16				

Der findes ingen indholdsstoffer, som efter leverandørens aktuelle kendskab og anvendte koncentrationer, kan klassificeres som sundhedsskadelig eller miljøfarlige og som derfor behøver nævnes i denne sektion.

[1] Stoffet er klassificeret med en sundheds- eller miljøfare

[2] Stoffet har en af Arbejdstilsynet fastsat grænseværdi

Grænseværdier er nævnt under afsnit 8, hvis de er tilgængelige.

4. Førstehjælpsforanstaltninger

Førstehjælpsforanstaltninger

Generelt	: I tvivlstilfælde eller ved vedvarende symptomer skal der søges lægehjælp. Giv aldrig en bevidstløs person noget gennem munden.
Indånding	: Bring personen ud i frisk luft. Hold personen varm og i ro. Hvis der ingen vejtrækning er, hvis vejtrækningen er uregelmæssig eller hvis åndedrættet ophører, så sørg for kunstigt åndedræt eller ilt fra uddannet personale. Giv ikke noget via munden. Ved bevidstløshed, anbring den tilskadekomne i aflåst sideleje, og søg lægehjælp.
Hudkontakt	: Forurenede tøj og sko tages af. Vask huden grundigt med vand og sæbe eller anvend velegnet hudrensemiddel. Brug ikke opløsningsmidler eller fortyndere.
Øjenkontakt	: Kontroller for og fjern evt. kontaktlinser. Skyl straks øjnene med rindende vand i mindst 15 minutter mens øjenlågene holdes åbne.

Udgivelsesdato/Revisionsdato : 2008-06-26.

Side: 1/7

4. Førstehjælpsforanstaltninger

Indtagelse : Ved indtagelse, kontakt omgående læge og vis denne beholder eller etiket. Hold personen varm og i ro. Fremkald ikke opkastning.

5. Brandbekæmpelse

Slukningsmiddel : Anbefalet: Alkohol-resistent skum, kulsyre, pulvere, vandspray eller vandtåge. Må ikke anvendes: vandstråle.

Anbefalinger : Brand vil udvikle tæt sort røg. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare. Passende åndedrætsværn kan være nødvendigt. Lukkede beholdere, der udsættes for ild, afkøles med vand. Lad ikke vand fra brandslukning løbe ud i kloakker og vandløb.

6. Forholdsregler over for udslip ved uheld

Personlige forholdsregler : Fjern om muligt antændelseskilder og ventiler området. Undgå indånding af dampe eller spraytåger. Læs også beskyttelseforanstaltninger, der er anført i sektion 7 og 8.

Udslip : Spild begrænses og opsamles med ikke-brandbart absorberende materiale, f.eks. sand, jord, vemiculite, diatomejord og placeres i beholder og bortskaffes i overensstemmelse med gældende regler (se punkt 13). Placer i passende beholder. Rengør det forurenede område med det samme med et passende dekontamineringsmiddel. Et muligt (brandfarlig) middel indeholder (i volumen): vand (45 dele), ethanol eller isopropylalkohol (50 dele) og koncentreret (d: 0,880) ammoniakopløsning (5 dele). Et ikke-brandbart alternativ er natriumcarbonat (5 dele) og vand (95 dele). Tilføj det samme dekontamineringsmiddel til resterne, og lad det stå i flere døgn, til der ikke er nogen reaktion i den åbne beholder. Når dette sker, lukkes og bortskaffes beholderen i overensstemmelse med gældende regler (se punkt 13). Må ikke hældes i afløb eller vandløb. Hvis produktet forurener søer, vandløb eller kloakker, skal de behørlige myndigheder underrettes i henhold til gældende regler.

Bemærk: Se sektion 8 vedrørende personlige værnemidler og sektion 13 vedrørende bortskaffelse af affald.

7. Håndtering og opbevaring

Personer med astma, allergi, kroniske eller tilbagevendende åndedrætssygdomme bør ikke arbejde med nogen proces, hvori dette præparat anvendes.

Personer, der sprøjter med dette præparat, bør regelmæssigt have undersøgt deres lunger.

Håndtering : Dampe er tungere end luft, og kan spredes langs gulvet. Dampe kan danne eksplosive blandinger med luft. Undgå dannelsen af brændbare eller eksplosive koncentrationer af dampe i luften og undgå koncentrationer af dampe, der overstiger Arbejdstilsynets grænseværdier.

Derudover, må produktet kun anvendes på steder uden åben ild eller andre antændelseskilder. Elektriske installationer skal beskyttes i henhold til Stærkstrømsreglementets bestemmelser.

For at sprede elektriciteten under overførsel skal tromlen have jordforbindelse og forbindes til den modtagende beholder med bindestrop. Operatører bør anvende antistatisk fodtøj. Tøj og gulve bør være ledende.

Emballagen skal holdes tæt lukket. Undgå så vidt muligt at udsætte produktet for luftfugtighed eller vand: Der dannes CO₂, hvilket kan medføre overtryk i lukkede beholdere. Udvis forsigtighed ved åbning af delvist fyldte beholdere. Holdes borte fra varme, gnister og ild. Brug ikke gnistdannende værktøj.

Undgå kontakt med huden og øjnene. Undgå at indånde støv, partikler og spray eller spøjtetåger, der dannes ved anvendelsen af dette præparat. Undgå at indånde slibestøv.

Rygning, indtagelse af mad og drikke er ikke tilladt i områder, hvor dette produkt håndteres, oplagres og forarbejdes. Brugere skal vaske hænder og ansigt, før de spiser, drikker eller ryger.

Brug egnede personlige værnemidler (se sektion 8).

7. Håndtering og opbevaring

Brug aldrig tryk ved tømning. Beholderen er ikke en trykbeholder. Opbevares altid i beholdere af samme materiale som den originale.

Følg reglerne i arbejdsmiljøloven.

Opbevaring : Opbevares i henhold til lokale regler. Følg forholdsreglerne på etiketten. Opbevares på et køligt, godt ventileret sted adskilt fra uforligelige stoffer og antændelseskilder. Holdes borte fra varme og direkte sollys.

Holdes væk fra: oxidationsmidler, stærke baser, stærke syrer, aminer, alkoholer, vand.

Rygning forbudt. Undgå, at uvedkommende får adgang. Åbnede beholdere skal lukkes omhyggeligt og opbevares oprejst for at forebygge lækage. Må ikke tømmes i kloak afløb.

8. Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

Personer med astma, allergi, kroniske eller tilbagevendende åndedrætssygdomme bør ikke arbejde med nogen proces, hvori dette præparat anvendes.

Personer, der sprøjter med dette præparat, bør regelmæssigt have undersøgt deres lunger.

Tekniske foranstaltninger : Sørg for tilstrækkelig ventilation. Hvor det er muligt, bør dette opnås ved hjælp af lokal udsugning og god tilstrækkelig ventilation. Ved alt arbejde med sprøjtemidlet skal der bæres luftforsynet åndedrætsværn, også selvom ventilationen er tilstrækkelig. Hvis der i andre situationer ikke er tilstrækkelig almen udsugning og ventilation til at sikre, at partikelkoncentrationen og dampe fra opløsningsmidlet forbliver under grænseværdien, skal der bruges egnet åndedrætsværn. (Se afsnittet om personlig værneudstyr).

Arbejdstilsynets grænseværdier : Ikke tilgængelig.

Personlige værnemidler

Åndedrætsorgan : Ved sprøjtning: Luftforsynet åndedrætsværn.
Ved andre former for anvendelse end sprøjtning: I områder med tilstrækkelig ventilation kan luftforsynet åndedrætsværn erstattes af en maske med kombineret kul- og partikelfilter.

Hud og krop : Personale bør anvende anti-statisk arbejdstøj lavet af naturfibre eller af syntetiske fibre som er resistente overfor høje temperaturer.

Hænder

Handsker : Ved vedvarende eller gentagende brug bør følgende type af handsker anvendes:

Anbefalet: nitrilgummi

Beskyttende creme kan beskytte de udsatte hudområder, men bør ikke påføres efter, at huden har været udsat for præparatet.

Anbefalingen af type eller typer af handsker, som skal anvendes ved håndtering af produktet, er baseret på information fra følgende kilde:

Brugeren må sikre sig, at det endelige valg af handsketype, er den bedst egnede ud fra de pågældende anvendelsesforhold samt risikovurdering for brugen af dette produkt.

Øjne : Brug egnede beskyttelsesbriller, som beskyttelse mod væskestænk.

Beskyttelse baseret på MAL-kode : Ifølge bekendtgørelsen om arbejde med kodenumererede produkter gælder følgende bestemmelser for brug af personlige værnemidler:

Generelt: Ved alt arbejde som kan indebære tilsmudsning skal handsker anvendes. Forklæde/overtræksdragt/beskyttelsesdragt skal anvendes hvor der sker tilsmudsning i en sådan grad, at almindeligt arbejdstøj ikke beskytter effektivt mod hudkontakt med produktet. Hvis helmaske ikke anbefales skal ansigtsskærm anvendes ved stænkende arbejde. Eventuelt anvist øjenbeskyttelse bortfalder i såfald.

8. Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

Ved al sprøjtearbejde, hvor der er returspray (tilbageslag), skal der anvendes åndedrætsværn og ærmebeskyttere/forklæde/overtræksdragt/beskyttelsesdragt som anbefalet eller instrueret.

Mal-kode (1993): 3-3

Anvendelse: Ved sprøjtning i nye* bokse hvis operatøren er udenfor sprøjtezone. Ved anvendelse af spartel, pensel, rulle o.lign. for for- og efterbehandling udenfor lukket anlæg, sprøjteboks eller sprøjtekabine.

- Der skal anvendes luftforsynet halvmaske og øjenbeskyttelse.

Ved driftsstop, rensning og reparation af lukket anlæg, sprøjteboks eller kabine hvis der er risiko for kontakt med våd maling eller organiske opløsningsmidler. Ved anvendelse af spartel, pensel, rulle o.lign. for for- og efterbehandling i kabine eller bokse af typen eksisterende* anlæg hvis operatøren er i sprøjtezone.

- Luftforsynet halvmaske, overtræksdragt og øjenbeskyttelse skal anvendes.

Ved sprøjtning i eksisterende* sprøjtebokse hvis operatøren er udenfor sprøjtezone.

- Der skal anvendes Luftforsynet helmaske, ærmebeskyttere og forklæde.

Ved sprøjtning uden aerosoldannelse i eksisterende* anlæg af typen kombikabiner, sprøjtekabiner og sprøjtebokse hvor operatøren er indenfor i sprøjtezone.

- Der skal anvendes Luftforsynet helmaske, ærmebeskyttere og forklæde.

Ved al sprøjtning med aerosoldannelse i kabine eller sprøjteboks, hvor operatøren er i sprøjtezone og ved sprøjtning udenfor lukkede anlæg, kabine eller boks.

- Der skal anvendes luftforsynet helmaske, overtræksdragt og hætte.

Tørring: Elementer til tørring/tørreovne, som midlertidigt er placeret f. eks. i en reolvogn, skal være forsynet med mekanisk udsugning, så dampe fra de våde emner ikke passerer arbejderes indåndingszone.

Polering: Ved polering af behandlede overflader skal støvfiltermaske anvendes. Ved maskinslibning skal der anvendes beskyttelsesbriller. Arbejdshandsker skal altid anvendes.

Forsigtig Reglerne indeholder andre bestemmelser udover de ovennævnte.

*Se regulativer.

Miljøbeskyttelseskontroller

Må ikke hældes i afløb eller vandløb.

9. Fysisk-kemiske egenskaber

Fysisk tilstandsform	: Væske.
Lugt	: Sødlig. [Svag / svagt]
Farve	: Farveløs.
Relativ massefylde	: 1,09
Opløselighed	: Uopløselig i de følgende materialer: koldt vand og varmt vand.

10. Stabilitet og reaktivitet

Stabil ved anbefalede opbevarings- og håndteringsforhold (se punkt 7).

Farlige nedbrydningsprodukter: røg, kulmonoxid, kuldioxid, nitrogenoxider, hydrogencyanid.

Undgå kontakt med følgende materialer for at undgå kraftige eksotermiske reaktioner: oxidationsmidler, stærke baser, stærke syrer, aminer, alkoholer, vand.

Der forekommer ukontrollable eksotermiske reaktioner med aminer og alkoholer.

Produktet reagerer langsomt i forbindelse med vand, hvilket medfører dannelse af kuldioxid. I lukkede beholdere kan stigende tryk forårsage, at beholderens form forandres, udspiles eller i ekstreme tilfælde revner.

11. Toksikologiske oplysninger (sundhedsfarlige egenskaber)

Ud fra oplysninger om isocyanat komponenterne og omfattende toksikologiske data om lignende præparater, formodes det, at dette præparat kan forårsage akut irritation af og/eller sensibilisering i åndedrætssystemet, hvilket kan medføre astma-lignende anfald, vejrtrækningsproblemer og trykken for brystet. Overfølsomme personer kan udvise astmatiske symptomer, selvom de udsættes for koncentrationer, der ligger langt under grænseværdien. Gentagen eksponering kan medføre varig åndedrætsbesvær.

Udsættelse fra dampkoncentrationer fra opløsningsmidler over de tilladte grænseværdier kan medføre alvorlige sundhedsskader, såsom irritation af slimhinderne og åndedrætsorganerne samt alvorlige skader på nyrerne, leveren og centralnervesystemet. Forgiftningssymptomer omfatter hovedpine, svimmelhed, træthed, muskelsvækkelse, sløvhed og i ekstreme tilfælde bevidstløshed.

Gentagende eller vedvarende kontakt med præparatet kan medføre tab af hudens naturlige fedtlag, som kan medføre en ikke-allergisk kontakteksem og hudabsorption. Gentagen eller langvarig kontakt med irriterende stoffer kan forårsage dermatitis. Hvis væsken kommer i kontakt med øjnene, kan det forårsage irritation og reversible skader.

Indeholder Alifatic Polyisocyanate. Kan udløse allergisk reaktion.

Akut giftighed

Konklusion/Sammendrag : Ikke tilgængelig.

Kronisk giftighed

Konklusion/Sammendrag : Ikke tilgængelig.

Carcinogenicitet

Konklusion/Sammendrag : Ikke tilgængelig.

Mutagenicitet

Konklusion/Sammendrag : Ikke tilgængelig.

Teratogenicitet

Konklusion/Sammendrag : Ikke tilgængelig.

Reproduktionstoksicitet

Konklusion/Sammendrag : Ikke tilgængelig.

12. Miljøoplysninger

Der er ingen data tilgængelige om selve produktet.
Må ikke hældes i afløb eller vandløb.

Produktet er ikke klassiceret som miljøfarlig i henhold til beregningsmetoden i Bekendtgørelsen om klassificering, mærkning m.v. af kemiske stoffer og produkter.

Akvatisk økotoksicitet

Konklusion/Sammendrag : Ikke tilgængelig.

Bionedbrydelighed

Konklusion/Sammendrag : Ikke tilgængelig.

13. Bortskaffelse

Må ikke hældes i afløb eller vandløb. Rester i tomme beholdere bør neutraliseres med et neutraliserende middel (se punkt 6).

Bortskaffes i overensstemmelse med de lokale myndigheders anvisninger.

Europæisk affaldskatalog (EWC) : I henhold til det europæiske affaldskatalog er produktets affaldsklassificering: 08 01 11* Maling- og lakaffald indeholdende halogenerede opløsningsmidler eller andre farlige stoffer. Hvis produktet blandes med andet affald skal koden revurderes. Kontakt de lokale myndigheder for yderligere information.

Farligt Affald : Ja.

14. Transportoplysninger

Transport indenfor fabriksområdet: Transporter altid i lukkede, opretstående og sikrede beholdere. Personer, der transporterer produktet skal have kendskab til forholdsregler ved spild og uheld.

Søtransport

specielle forholdsregler : Not available.

Marine pollutant (Forurener havet) : No.

Luft

specielle forholdsregler : Not available.

Bestemmelserne vedrørende "viskositetsundtagelse" gælder ikke for flytransport.

15. Oplysninger om regulering

Europa's register : **Europa's register:** Ikke bestemt.

Oplysninger om regulering : Produktet er klassificeret og etiketteret til levering i henhold til direktivet 1999/45/EC som følger:

Faresymbol eller symboler :



Lokalirriterende

Risikosætninger : R43- Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden.

Sikkerhedssætninger : S2- Opbevares utilgængeligt for børn.
S24- Undgå kontakt med huden.
S37- Brug egnede beskyttelseshandsker under arbejdet.
S46- Ved indtagelse, kontakt omgående læge og vis denne beholder eller etiket.
S60- Dette materiale og dets beholder skal bortskaffes som farligt affald.

Indeholder : Alifatic Polyisocyanate

Mal-kode (1993) : 3-3

Anvendelsesbegrænsninger: Må ikke anvendes erhvervsmæssigt af unge under 18 år, jævnfør Arbejdsministeriets bekendtgørelse om unges farlige arbejde.

16. Andre oplysninger

CEPE-klassificering : 5

Den fulde ordlyd af R-sætninger omtalt under punkt 2 og 3 - Danmark : R43- Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden.

Oplysningerne i denne leverandørbrugsanvisning kræves ifølge EU Direktiv 91/155/EØF samt senere tilpasninger.

Udgivelsesdato/Revisionsdato : 2008-06-26.

Version: : 1

☑ Angiver oplysninger, der er ændret fra den tidligere udgave.

[Bemærkning til læseren](#)

16. Andre oplysninger

Oplysningerne i denne leverandørbrugsanvisning er baseret på baggrund af vor viden i dag og gældende love. Produktet må ikke anvendes til andre formål end de i afsnit 1 anførte, medmindre der er indhentet en skriftlig brugsanvisning. Det er altid brugerens ansvar at tage alle nødvendige forholdsregler for at opfylde krav i gældende regler og lovgivning. Oplysningerne i denne leverandørbrugsanvisning er ment som en beskrivelse af sikkerhedskravene for vores produkt. De er ikke ment som en garanti for produktets egenskaber.